

Till kommunfullmäktige i
Enköpings kommun
Org. nr 212000-0282

Revisorernas redogörelse för 2022 års granskningar

Granskning av delårsrapport per den 31 augusti

Revisorerna har i november 2022 lämnat ett särskilt utlåtande över kommunens delårsrapport per den 31 augusti 2022.

Grundat på den översiktliga granskningen är bedömningen att delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed.

Avvikelser som framkommit i granskningen är:

- Den konsolidering som ligger till grund för den sammanställda redovisningen bedömer vi inte är tillräckligt överskådlig samt svår att följa, vilket även gäller underlag till förvärvsanalyser och övriga elimineringar. I granskningen framkom att en enhet i koncernen verkar ha inrapporterat felaktiga värden. Efter vår analys gör vi dock bedömningen att det möjliga felet inte uppgår till väsentliga belopp.

I delårsrapporten görs en balanskravsutredning. Kommunens bedömning är att kommunen kommer att uppfylla balanskravet för året.

Vi bedömer att det prognostiserade resultatet är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt. Detta eftersom tre av tre finansiella mål prognostiseras att uppnås.

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapportens återrapportering anser vi det svårt att utifrån den information som lämnats i delårsrapporten bedöma huruvida målluppfyllelsen av verksamhets- och medarbetarmål är förenlig med de av fullmäktige fastställda målen.

Granskning av årsredovisning 2022

Vi bedömer att årsredovisningen 2022 redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Baserat på vår granskning har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att förvaltningsberättelsen, driftredovisningen, investeringsredovisningen och den sammanställda redovisningen inte är upp upprättad i enlighet med LKBR och god redovisningssed.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans och kommunen har inga underskott från tidigare år att återställa.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed.

Årets resultat (exkl. exploateirngsvinster och gatukostnadsersättningar) är positivt och uppgår till 187 mnkr . Resultatet innebär en positiv avvikelse med 95 mnkr jämfört med det finansiella målet för år 2022.

Granskning av god ekonomisk hushållning 2022

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Detta då de finansiella målen för 2022 bedöms som uppfyllda.

Vi bedömer att årets resultat är delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2022. Av 20 verksamhetsmål bedöms 12 mål vara uppfyllda (på rätt väg) och 8 mål bedöms delvis uppfyllda (delvis på rätt väg).

Styrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade målfyllnelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2022.

Grundläggande granskning – styrelsens och nämndernas ansvarsutövande

En översiktlig granskning har skett i syfte att bedöma om kommunstyrelsen och nämndernas förvaltning har skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll. Granskningen har dokumenterats i en särskild rapport som biläggs revisionsberättelsen.

Sammantaget är bedömningen att kommunen har ett system för styrning, uppföljning och kontroll som omfattar samtliga nämnder. Vi bedömer att kommunstyrelsen och nämnderna i allt väsentligt vidtagit tillräckliga åtgärder för att styra, leda, följa upp, kontrollera och rapportera tilldelat uppdrag, dock med undantag för utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden. Vi bedömer att utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens förvaltning delvis skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2022, utifrån att nämnden redovisar ett underskott på -19,3 mnkr. Vi noterar vidare att socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden begärt samt erhållit tilläggsbudgetering under året vilket förklarar prognosavvikelsen per augusti jämfört med utfallet för helåret. Tekniska nämnden har ett betydligt bättre resultat för helåret jämfört med prognoserna per april och augusti, bla. med hänvisning till poster av engångskaraktär med även lägre personalkostnader p.g.a. vakanser.

Granskning av kommunens bygglovsverksamhet

De förtroendevalda revisorerna har granskat kommunens bygglovsverksamhet.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att miljö- och byggnadsnämnden *i allt väsentligt* bedriver bygglovsverksamheten på ett ändamålsenligt sätt och att den interna kontrollen är *inte helt tillräcklig*.

Utifrån genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer till miljö- och byggnadsnämnden att:

- Uppdra till förvaltningen att verka för att ansökningar och handlingar avseende bygglov i möjligaste mån inkommer digitalt.
- Se över behovet att fastställa och implementera en rutin för aktgranskning eller motsvarande. Detta för att förbättra samsynen och säkerställa att handläggningen av lov- och anmälningsärenden sker på ett rättssäkert sätt.
- Se över behovet av att uppdra till förvaltningen att tillskapa en tillsynsplan.

- I högre grad formalisera uppföljning av tillsyn av lov- och anmälningssärenden.
- Se över behovet av att nämnden erhåller uppföljning avseende inkomna synpunkter och klagomål inom området lov- och anmälningssärenden på ett mer systematiskt sätt.
- Tillse att det genomförs en analys av vad det förändrade resultat avseende bygglov i 2021-års NKI-undersökning beror på.
- Säkerställa att uppföljning av tillsynsplan sammanställs och delges nämnd vid minst ett tillfälle under verksamhetsåret.

Granskning av intern kontroll i hantering av anställdas bisysslor

De förtroendevalda revisorerna har granskat kommunens interna kontroll i hantering av anställdas bisysslor.

Den sammanfattande bedömningen är att kommunstyrelsen *ej säkerställt* en tillräcklig intern kontroll avseende hantering av bisysslor. Detta utifrån att det inte finns en samlad bild av den totala förekomsten av bisysslor i kommunen. Det förefaller även som att flera av de anställdas engagemang vid sidan av ordinarie anställning inte är kända, prövade eller dokumenterade före vår granskning, vilket bekräftas av matchning och kommunens genomgång av framkomna engagemang/bisysslor. Vi bedömer att detta är en brist och att det saknas en tillräcklig intern kontroll för att identifiera bisysslor. Granskningen visar även att det saknas tillräckliga rutiner för att kontrollera att inköp inte sker av näringsverksamheter där anställda kan ha ekonomiska intressen. Då inga kontroller sker kan det finnas en risk att det sker otillbörliga inköp.

Utifrån genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer:

- Kommunstyrelsen bör, utifrån ett internkontrollperspektiv, tillse att samtliga bisysslor dokumenteras och bedöms, samt att blanketterna förvaras i personalakterna. Även bisysslor som inte är av näringskaraktär bör beaktas som t.ex. dubbla anställningar.
- Kommunstyrelsen bör säkerställa ett enhetligt arbetssätt för hanteringen av bisysslor i kommunen.
- Kommunstyrelsen bör tillse att det görs en översyn av nuvarande riktlinjer och blanketter enligt synpunkterna i denna rapport samt säkerställa att dessa tillämpas i sin helhet.
- Kommunstyrelsen bör säkerställa att informationen om skyldigheten att anmäla bisyssla lämnas vid rekrytering, vid anställningens början, vid medarbetarsamtal samt vid utvalda sammankomster i verksamheten så att informationen når samtliga medarbetare. Detta för att säkerställa att kommunen som arbetsgivare lever upp till informationskravet till anställda enligt Allmänna bestämmelser.
- Utifrån att det framkommit bisysslor som inte var kända sedan tidigare samt att det saknas tillräckliga rutiner för att kontrollera att otillbörliga inköp inte sker av näringsverksamheter där anställda kan ha ekonomiska intressen, bör kommunstyrelsen tillse att rutinerna stärks inom detta område.
- Kommunstyrelsen bör inom ramen för sitt interna kontrollarbete göra kontroller av att riktlinjer och rutiner avseende bisysslor efterföljs samt

kontrollera om otillbörliga inköp sker av näringsverksamheter där anställda kan ha ekonomiska intressen.

- Kommunstyrelsen bör undersöka och överväga möjligheten att göra kontroller av anställdas engagemang. Detta utifrån att flera av de engagemang/bisysslor som framkom i granskningen inte var kända sedan tidigare.
- Kommunstyrelsen bör säkerställa att det finns en särskild rutin för hur uppföljning av avslagna bisysslor ska ske så att anställda i organisationen inte har otillåtna bisysslor.
- Kommunstyrelsen bör överväga att införa en digital praktisk hantering av anställdas bisysslor, vilket kan bidra till en enhetligare, säkrare och effektivare hantering. Säkerställa att uppföljning av tillsynsplan sammanställs och delges nämnd vid minst ett tillfälle under verksamhetsåret.

Granskning av kommunens miljö- och hälsoskyddstillsyn

De förtroendevalda revisorerna har granskat kommunens miljö- och hälsoskyddstillsyn.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att miljö- och byggnadsnämnden *inte helt* bedriver tillsynsverksamheten på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Utifrån genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer till miljö- och byggnadsnämnden att:

- Som komplement till nämndens målstyrning fastställa nyckeltal eller mätetal till samtliga nämndens antagna mål. Dessa nyckeltal och mätetal kan med fördel knyta an till indikatorer i tillsyns- och kontrollplan.
- Se över behovet av att ta fram en dokumenterad och systematiserad rutin eller instruktion för att genomföra behovsutredning och att denna implementeras i syfte att tydliggöra att tillsynsplanen bygger på behovsutredningen.
- Säkerställa att förekommande prioriteringar och nedprioriteringar av tillsynsområden tydligt framgår av nämndens beslut.
- Se över behovet av att införa rutin för efterkontroller eller aktgranskning avseende ett stickprovsurval av tillsynsbeslut.
- Säkerställa att förvaltningen får möjlighet att fullt ut implementera och anpassa systemstödet utifrån verksamhetens behov.
- Säkerställa att rutin för regelbunden och systematisk uppdatering av kompetenskartläggning och kompetensutvecklingsplan tas fram och implementeras.
- Se över behovet av att äska ytterligare medel för att säkerställa att tillräckliga resurser tillsätts för att uppfylla den lagstadgade och rekommenderade tillsynen av större lantbruk och enskilda avlopp enligt nämndens uppdrag.
- Säkerställa att uppföljning av tillsynsplan sammanställs och delges nämnd vid minst ett tillfälle under verksamhetsåret.

Granskning av fastighetsunderhållet

De förtroendevalda revisorerna har granskat kommunens underhåll av fastigheter.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen och tekniska nämnden *inte helt* har säkerställt ett ändamålsenligt underhåll av kommunens fastigheter samt att den interna kontrollen är *delvis tillräcklig*.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att en fastighetsstrategi tas fram och att i denna tillse att underhåll är en parameter som beaktas.
- Se över behovet att fastställa princip/principer för budgetering av fastigheter.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi tekniska nämnden att:

- Säkerställa att tillämpliga styrande och stödjande dokument tas fram och implementeras som reglerar hur planering och genomförande av underhåll ska ske. Dessa dokument kan med fördel omfatta ett årshjul för underhållsarbetet.
- Säkerställa att forum och kontaktvägar är tillräckliga för att säkerställa god samordning av underhållsarbetet mellan hyresgäster och hyresvärd.
- Säkerställa att nytt fastighetssystemet implementeras fullt ut och nyttjas för planering och uppföljning av fastighetsunderhållet.
- Säkerställa att det i tillgängliga systemstöd är möjligt att följa upp budget och utfall för planerat underhåll per lokalkategori.
- Säkerställa att nämnden tar del av relevanta underlag och bedömningar av långsiktigt underhållsbehov förknippat med kommunens fastighetsbestånd.

Granskning av investeringsprocessen

De förtroendevalda revisorerna har granskat kommunens investeringsprocess.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen och tekniska nämnden *inte helt* har säkerställt en ändamålsenlig investeringsprocess utifrån perspektiven ekonomi, långsiktighet, förutsägbarhet och intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen och tekniska nämnden att:

- Tillse att tekniska nämndens roll och ansvar i kommunens investeringsprocess tydliggörs och att nämndens beslutsmandat är tydliga och kända.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att Regler för investeringar implementeras fullt ut.
- Säkerställa att Riktlinjer för investeringar (stöddokument) tas fram och implementeras som ett komplement till Regler för investeringar.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi tekniska nämnden att:

- Säkerställa att nämndens roll är tydlig i tidiga skeden av ett investeringsprojekt samt att nämnden har tillräcklig möjlighet till inflytande i tidiga skeden av investeringsprojekt utifrån sitt ansvar som förvaltare av kommunens fastigheter.
- Säkerställa att ett projektstyrningsverktyg införskaffas och implementeras.
- Säkerställa att uppföljning av investeringsverksamheten upprätthåller tillräcklig detaljeringsgrad samt att uppföljningen även delges berörda verksamhetsnämnder. Uppföljningen kan stärkas genom till exempel

återrapportering av status för ekonomi, tidplan och kvalitet/utformning per namngivet projekt respektive samlingsprojekt enligt trafikljusmodellen.

- Säkerställa att slutredovisning genomförs i enlighet med fastställt regelverk.

Granskning av verkställighet av fullmäktiges beslut

De förtroendevalda revisorerna har granskat verkställighet av fullmäktiges beslut.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen *inte helt säkerställt* en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs.

Utifrån genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer till Kommunstyrelsen att:

- Fastställa riktlinjer inom området för att tydliggöra processen för bevakning av att kommunfullmäktiges beslut verkställs och återrapporteras.
- Överväga möjligheten att i samband med beslut om ett uppdrag, sätta datum för när detta ska återredovisas. Tydligt formulerade direktiv om när beslutet ska vara verkställt och återrapporterat ger bättre förutsättningar för ansvarsutkrävning och uppföljning.
- Utveckla och dokumentera en rutin för att uppföljning av samtliga oavslutade fullmäktigeuppdrag kortfattat redovisas en gång per år till fullmäktige.
- Verkställighet av fullmäktiges beslut med fördel kan inkluderas i nämndernas internkontrollplaner som ett kontrollmoment.

Granskning av större bygg- och anläggningsprojekt

Lekmannarevisorerna har granskat ENA Energi ABs samt AB Enköpings Hyresbostäders planering och genomförande av större bygg- och anläggningsprojekt.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att styrelsen i ENA Energi AB och styrelsen i AB Enköpings Hyresbostäder *inte helt säkerställer* att större bygg- och anläggningsprojekt bedrivs på ett ändamålsenligt sätt.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi styrelsen i ENA Energi AB att:

- Utveckla arbetet med hur de risker som identifieras i investeringsprojekt ska bemötas och hanteras.
- Förtydliga investeringspolicy avseende hanteringen av ändrings-, tilläggsarbeten.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi styrelsen i AB Enköpings Hyresbostäder att:

- Tillse att riktlinjer för projektgenomförande färdigställs och antas formellt av styrelsen som styrande för verksamheten.
- Utveckla arbetet med hur de risker som identifieras ska bemötas och hanteras.

Kommentar avseende Pepparrottsbadet

Kommunrevisionen genomförde under år 2019 en fördjupad granskning avseende styrning och kontroll av det aktuella investeringsprojektet. Vidare genomfördes en s.k löpande granskning under år 2020 i vilken konstaterades att tekniska nämnden uppdragit till samhällsbyggnadsförvaltningen att ingå avtal gällande ekonomisk överenskommelse samt att beslutet överklagats till förvaltningsrätten. Under år 2022 har förvaltningsrätten upphävt kommuns beslut den 25 november 2020 om att ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att ingå avtal gällande ekonomisk överenskommelse på grund av överskridande av budget i projekt Pepparrottsbadet. Beslut om den ekonomiska överenskommelsen skulle ha fattats av kommunfullmäktige.

Förteckning över bilagor

Granskningsrapporter från lekmanarevisorerna i de kommunala företagen

- Enköpings kommuns moderbolag AB
- AB Enköpings Hyresbostäder
- ENA Energi AB

Sakkunnigas rapporter

- Granskning av årsredovisning 2022
- Granskning av delårsrapport 2022
- Granskning av god ekonomisk hushållning 2022
- Grundläggande granskning 2022 – styrelsens och nämndernas ansvarsutövande
- Granskning av intern kontroll i hantering av anställdas bisysslor
- Granskning av kommunens bygglovsverksamhet
- Granskning av kommunens miljö- och hälsoskyddstillsyn
- Granskning av fastighetsunderhållet
- Granskning av investeringsprocessen
- Granskning av verkställighet av fullmäktiges beslut
- Granskning av större bygg- och anläggningsprojekt (AB Enköpings Hyresbostäder)
- Granskning av större bygg- och anläggningsprojekt (ENA Energi AB)